

implemented by
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ANGAŽOVANJE SEZONSKIH RADNIKA U POLJOPRIVREDI

Praktični vodič za primenu Zakona o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima u određenim delatnostima

© NALED 2019. Ovaj dokument je pripremio stručni tim Izvršne kancelarije NALED-a, u okviru projekta "Povećanje prilika za zapošljavanje sezonskih radnika" Nemačke razvojne saradnje, koji implementira Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ). Dokument nema pravnu snagu i ima za svrhu da pruži nezvanične smernice vezane za primenu propisa. Korišćenje, kopiranje i distribucija sadržaja ovog dokumenta dozvoljena je isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a. U izradi dokumenta korišćeni su javno dostupni materijali.

U junu 2018. Narodna skupština Republike Srbije je usvojila Zakon o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima u određenim delatnostima („Službeni glasnik RS”, broj 50/18) koji je počeo da se primenjuje u januaru 2019. Zakon uređuje pojednostavljen način radnog angažovanja i plaćanja poreza i doprinosa za rad za lica na poslovima koji su sezonskog karaktera u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, sa ciljem da se poslodavcima olakša angažovanje radnika na sezonskim poslovima, a sezonskim radnicima omogućí da za svoj rad dobiju sva prava koja iz ove vrste angažovanja proizilaze.

U nastavku ovog dokumenta predstavljene su novine koje Zakon donosi, uključujući odgovore na pitanja o tome ko može biti poslodavac, a ko sezonski radnik, kako se radnici angažuju i koja prava ostvaruju, kao i na koji način se vrši evidentiranje rada i koji su rokovi za prijavu radnika.

SEZONSKI POSLOVI

1. Koje delatnosti obuhvata Zakon?

Delatnosti u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva koje mogu angažovati radnike u skladu sa ovim Zakonom, definisane su u [Uredbi o klasifikaciji delatnosti](#). Tu spadaju:

- 01.1 Gajenje jednogodišnjih i dvogodišnjih biljaka
- 01.2 Gajenje višegodišnjih biljaka
- 01.3 Gajenje sadnog materijala
- 01.4 Uzgoj životinja
- 01.5 Mešovita poljoprivredna proizvodnja
- 01.6 Uslužne delatnosti u poljoprivredi i delatnosti posle žetve
- 02.1 Gajenje šuma i ostale šumarske delatnosti
- 02.2 Seča drveća
- 02.3 Sakupljanje šumskih plodova

2. Koje grane iz sektora poljoprivrede nisu predviđene Zakonom da angažuju sezonske radnike?

Zakonom je propisano da poslodavci koji obavljaju sledeće delatnosti u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva ne mogu angažovati sezonske radnike u skladu sa ovim Zakonom:

- 01.7 Lov, traperstvo i odgovarajuće uslužne delatnosti
- 02.4 Uslužne delatnosti u vezi sa šumarstvom
- 03.1 Ribolov
- 03.2 Akvakultura

3. Koja vrsta poslova spada u sezonske poslove?

Sezonski poslovi su oni koji se obavljaju samo u određeno vreme tokom godine, kao što su: priprema zemljišta, sadnja, setva, žetva; zaštita bilja; upravljanje poljoprivrednim mašinama (traktor, kombajn i sl); orezivanje; presađivanje i proređivanje; šišanje / striža; Ispaša, nega stoke i drugi poslovi u stočarstvu; branje jagodastog voća; branje jabučastog voća; branje koštičavog voća; branje jezgrastog voća; branje i vađenje povrtarskih kultura; hortikultura; sakupljanje divljih plodova; seča stabala; uništavanje štetočina; čišćenje, ljuštenje, sortiranje, pakovanje, skladištenje; branje duvana; ostalo.

4. Mogu li poslodavci koji se bave građevinarstvom ili ugostiteljstvom da angažuju sezonce na ovaj način?

Zakonom je definisano da se pojednostavljeno radno angažovanje na sezonskim poslovima jedino odnosi na sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, te poslodavci koji angažuju sezonske radnike na građevinskim ili ugostiteljskim poslovima to mogu da čine samo u skladu sa Zakonom o radu.

SEZONSKI RADNIK

5. Ko može da bude sezonski radnik?

Sezonski radnik je lice kojeg poslodavac angažuje za obavljanje sezonskih poslova uz novčanu naknadu, što znači da oni koji rade bez naknade za rad ne spadaju u sezonske radnike. Kada je poslodavac fizičko lice – nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji se bavi poljoprivrednom proizvodnjom (poslodavac poljoprivrednik) on može bez naknade da angažuje komšije, prijatelje ili rođake da mu pomognu oko sadnje, setve, sortiranja ili drugih sezonskih poslova u poljoprivredi, pri čemu se ovakav angažman ne smatra sezonskim radom u smislu ovog zakona.

6. Da li zaposlena lica mogu paralelno da budu angažovana na sezonskim poslovima?

Angažovanje na sezonskim poslovima se smatra radom van radnog odnosa, tako da zaposleni može biti angažovan na sezonskim poslovima pod propisanim uslovima, u skladu sa Zakonom o radu. Napominjemo da zaposleni koji je privremeno sprečen za rad (nalazi se na bolovanju) ne može biti angažovan za to vreme na sezonskim poslovima kod drugog poslodavca, jer se time zloupotrebljava pravo na odsustvo zbog privremene sprečenosti za rad (bolovanje).

7. Da li penzioneri i studenti mogu biti sezonski radnici?

Kao i u slučaju zaposlenih lica, imajući u vidu da je sezonski rad, rad van radnog odnosa, to znači da i penzioneri i studenti mogu obavljati sezonske poslove u skladu sa ovim Zakonom.

8. Da li maloletnici mogu da budu sezonski radnici?

Poslodavac može angažovati i lica mlađa od 18 godina života, ali ne mlađa od 15 godina života, ako su ispunjeni posebni uslovi za njihov rad – prethodna pismena saglasnost roditelja, usvojitelja ili staraoca, kao i uz lekarski nalaz nadležnog zdravstvenog organa kojim se utvrđuje da je maloletnik sposoban za obavljanje tih poslova i da isti nisu štetni za njegovo zdravlje, kao i da takav rad ne ugrožava njihovo obrazovanje, kao što je na primer rad leti za vreme školskog raspusta. Način na koji se angažuju maloletna lica detaljnije je pojašnjen u Zakonu o radu (Sl. glasnik RS, br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - odluka US 113/2017, 95/2018 – autentično tumačenje).

9. Da li stranci mogu da rade na sezonskim poslovima?

Sezonski radnici mogu biti i strani državljanini čije je boravište u Srbiji prijavljeno MUP-u. Na njih u slučaju angažovanja na sezonskim poslovima se ne primenjuju posebni uslovi za zapošljavanje stranaca, budući da angažovanje na sezonskim poslovima predstavlja rad van radnog odnosa, te za njih važe isti uslovi kao i za sva druga lica koja su državljani Srbije.

Prijava boravišta stranca vrši se ili elektronskim putem ili u dežurnoj službi policijske stanice na čijoj teritoriji je adresa hotela, stana ili kuće u kojoj stranac boravi, a prijavu vrše ili lica koja pružaju usluge smeštaja, ili lica kod kojih je stranac došao u posetu. Strani državljanin nakon prijave boravišta MUP-u dobija evidencioni broj za strance (EBS) koji poslodavac koristi za prijavu tog radnika na portalu www.sezonskiradnici.gov.rs.

10. Da li strani državljani koji nemaju radnu dozvolu mogu biti angažovani po ovom sistemu?

Za angažovanje stranaca na sezonskim poslovima po pojednostavljenoj proceduri nije potrebno da imaju radnu dozvolu, budući da je reč o angažovanju van radnog odnosa i da je Zakonom isključena primena posebnih propisa kojim se uređuje rad stranaca.

11. Može li lice koje koristi novčanu socijalnu pomoć istovremeno da bude angažovana kao sezonski radnik?

Naknada za rad koju sezonski radnik dobija nema uticaja na ostvarivanje i korišćenje prava na novčanu socijalnu pomoć, te se radniku koji je ujedno i korisnik novčane socijalne pomoći nastavlja redovna isplata novčane pomoći.

12. Da li korisnici porodične penzije mogu da budu angažovani na sezonskim poslovima?

Ukoliko korisnik porodične penzije stekne svojstvo osiguranika po osnovu obavljanja sezonskih poslova i po tom osnovu ostvari ugovorenu naknadu, obustava isplate porodične penzije se neće vršiti ukoliko je ugovorena naknada na mesečnom nivou ostvarena u iznosu nižem od najniže osnovice u osiguranju zaposlenih, važeće u momentu uplate doprinosa (u momentu izrade ovog dokumenta u februaru 2019., iznosi 23.921 dinara).

Isplata će se obustaviti ukoliko iznos ugovorene naknade pređe pomenuti iznos najniže osnovice. Pomenuta pravila o obustavi porodične penzije, primenjuju se nezavisno od toga da li je porodična penzija izvedena od starosne, prevremene starosne ili invalidske penzije osiguranika, odnosno korisnika.

Kada je u pitanju mogućnost i kontrola isplate naknade za rad sezonskom radniku, u skladu sa članom 22. Zakona o pojednostavljenom radnom angažovanju na sezonskim poslovima u određenim delatnostima, nadzor nad primenom ovog Zakona vrši Poreska uprava, Poljoprivredna inspekcija i Inspekcija rada, pa se svako angažovanje sezonskog radnika protivno odredbama ovog Zakona, sankcioniše u skladu sa propisanim kaznenim odredbama.

Kako u skladu sa Zakonom, evidenciju o ostvarenim naknadama za rad i po tom osnovu uplaćenim porezom i doprinosima, vodi Poreska uprava i Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja, ukoliko Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje putem preuzimanja tih podataka utvrdi da je sezonski radnik ostvario ugovorenu naknadu na mesečnom nivou u iznosu većem ili jednakom najnižoj osnovici u osiguranju zaposlenih važećoj u momentu uplate doprinosa, Fond može doneti rešenje o obustavi isplate porodične penzije.

13. Ko može da bude poslodavac koji angažuje sezonske radnike?

U skladu sa Zakonom, poslodavac koji zapošljava sezonske radnike može biti:

- Preduzetnik ili pravno lice koje obavlja delatnost u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, i registrovano je u Agenciji za privredne registre (APR);
- Fizičko lice, odnosno nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji se bavi poljoprivrednom proizvodnjom, bez obzira na to da li je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava.

14. Da li poslodavac mora biti registrovan u Agenciji za privredne registre (APR) da bi angažovao sezonske radnike?

Ukoliko je reč o preduzetniku ili pravnom licu, osnivaču ili članu privrednog društva oni prethodno moraju biti registrovani u APR-u kako bi obavljali svoju delatnost.

Kada je reč o nosiocima i članovima poljoprivrednog gazdinstva, oni nisu registrovani u APR-u kao takvi, a ne postoji obaveza njihove registracije u Registru poljoprivrednih gazdinstava kao preduslov radnog angažovanja sezonskih radnika.

15. Da li poslodavac koji je registrovan u APR-u mora da bude registrovan pod šifrom delatnosti samo u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva?

Zakonom je propisano da se angažovanje sezonskih radnika po pojednostavljenoj proceduri odnosi samo na poslodavce koji obavljaju poslove u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Zakon ne precizira pretežnu delatnost pod kojom poslodavci moraju biti registrovani u APR-u.

16. Da li poslodavac koji je nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva mora da bude upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava (RPG) da bi angažovao sezonske radnike?

Nosioci i članovi poljoprivrednih gazdinstava mogu, ali ne moraju biti upisani u RPG da bi ostvarili pravo da angažuju sezonske radnike u skladu sa ovim Zakonom.

17. Da li dva ili više članova poljoprivrednog gazdinstva mogu da angažuju sezonske radnike na istom poljoprivrednom gazdinstvu?

Budući da se članovi poljoprivrednog gazdinstva preko Portala registruju kao fizička lica, unoseći jedinstveni matični broj građana (JMBG), Zakon u tom smislu ne ograničava članove poljoprivrednog gazdinstva da zasebno angažuju sezonske radnike na istom poljoprivrednom gazdinstvu.

18. Da li se privredni subjekti koji posreduju u pronalaženju i angažovanju sezonskih radnika (agencije, omladinske zadruge i slično) smatraju poslodavcima u smislu ovog Zakona?

Poslodavcem u smislu ovog Zakona se smatraju preduzetnici, odnosno pravna lica koja obavljaju delatnosti u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, izuzev delatnosti iz sledećih grana: 01.7 lov, traperstvo i odgovarajuće uslužne delatnosti, 02.4 uslužne delatnosti u vezi sa šumarstvom, 03.1. ribolov i 03.2. akvakultura.

Ovim Zakonom nije predviđena mogućnost radnog angažovanja lica od strane agencija, omladinskih zadruga i drugih pravnih ili fizičkih lica, a za potrebe drugih korisnika koji obavljaju delatnost u sektoru poljoprivrede šumarstva i ribarstva kao što je napred navedeno.

19. Kako se prijavljuju i odjavljuju sezonski radnici?

Prijava i odjava sezonskih radnika, odnosno njihov unos u mesečnu evidenciju za svakog poslodavca, vrši se putem portala www.sezonskiradnici.gov.rs. Poslodavac je dužan da sezonskog radnika prijavi najkasnije prvog dana angažovanja u kalendarskom mesecu, pre stupanja na rad, i to u dve smene:

- Prepodnevna smena: prijava i odjava radnika vrše se do 10 časova ujutru
- Poslepodnevna smena: prijava i odjava radnika vrše se u periodu između 13 i 15 časova

Podaci o radniku sa portala se automatski prosleđuju Centralnom registru za obavezno socijalno osiguranje (CROSO), na dnevnom nivou, što omogućava da radnici budu prijavljeni i ostvare svoja prava na zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, penzijsko i invalidsko osiguranje, za svaki dan radnog angažovanja.

20. Da li poslodavac može da prijavi iste radnike u prepodnevnoj i poslepodnevnoj smeni?

Poslodavac ne može prijaviti iste radnike u prepodnevnom i poslepodnevnom terminu u istom danu. Razlog za ovo ograničenje je zaštita radnika, budući da radnik ne sme biti angažovan na sezonskim poslovima duže od 12 sati u toku jednog dana.

21. Da li je neophodno svaki dan raditi prijavu i odjavu radnika?

Nije. Prijavu radnika je moguće raditi na dnevnom nivou, ali je takođe moguće prijaviti radnike i na duži vremenski period, na primer na 7 dana. Nije neophodno vršiti odjavu radnika na kraju odabranog perioda angažovanja, jer će po isteku odabranog perioda angažovani radnici automatski biti odjavljeni. Odjavu radnika je potrebno uraditi preko portala samo ukoliko poslodavac ima potrebu da prekine radni angažman ranije nego što je planirano. U tom slučaju odjavu radnika je moguće izvršiti najkasnije do 10 časova, za taj dan.

22. Da li poslodavac može da prijavi radnika i za naredni mesec?

Prijavu radnika poslodavac može da izvrši za tekući mesec, ali i za naredna dva meseca, odnosno za najviše tri meseca. Ukoliko planira da radnike angažuje u periodu dužem od tri meseca, prijavu radnika mora blagovremeno ponoviti, putem mesečne evidencije na portalu.

23. Koji je rok da se odjavi radnik?

Ako radnika kojeg je prijavio da će u određenom periodu raditi u prepodnevnoj smeni, ne odjavi do 10 časova narednog dana u toku trajanja navedenog perioda, poslodavac je dužan da radniku isplati dnevnu neto naknadu za taj dan, i da za njega plati pripadajuće poreze i doprinose. Porezi i doprinosi za taj dan će biti obračunati kao da je radnik radio i biće uključeni u nalog za plaćanje koji poslodavac dobija od Poreske uprave putem portala na kraju meseca. Odjave dospеле nakon 10h se odnose na naredni dan.

24. Koje su obaveze poslodavca kada prekine angažovanje sezonskog radnika?

Poslodavac ima pravo da prekine radno angažovanje sezonskog radnika kad za njegovim radom istekne potreba ili ako sezonski radnik poslove ne obavlja na zadovoljavajući način. Ako prekine angažovanje radnika, poslodavac je dužan mu isplati do tada neisplaćene naknade za rad, i da za njega plati pripadajuće poreze i doprinose za svaki dan angažovanja.

25. Ko obračunava koliko poslodavac treba da plati za svakog radnika?

Podaci dospelili putem portala www.sezonskiradnici.gov.rs se na dnevnom nivou šalju direktno Centralnom registru za obavezno socijalno osiguranje, a zatim na mesečnom nivou portal generiše obaveze poslodavca za svakog od radnika i dostavlja mu putem elektronske pošte, sa rokom za plaćanje od 15 dana.

ZAKLJUČIVANJE UGOVORA

26. Kako izgleda ugovor koji poslodavac zaključuje sa sezonskim radnikom?

Smatra se da je sezonski radnik stupanjem na posao prihvatio uslove rada i da je time zaključen usmeni ugovor o obavljanju sezonskih poslova. To znači da odnos između poslodavca i sezonskog radnika ne mora biti regulisan ugovorom u pisanom obliku, već postoji samo usmeni dogovor.

27. Da li poslodavac može da zaključi pisani ugovor sa sezonskim radnikom i da ga prijavi preko ovog sistema?

Ukoliko želi, poslodavac može da zaključi pisani ugovor o obavljanju sezonskih poslova sa sezonskim radnikom, koji bi morao da sadrži sve elemente sadržane u potvrdi o radnom angažovanju sezonskog radnika i da ga potom prijavi na osiguranje preko Portala www.sezonskiradnici.gov.rs. Ako u ugovoru nije naznačen tačan datum isteka ugovora, ugovor je potrebno raskinuti pisanim putem.

28. Kako sezonski radnik dokazuje da je radio ako nema zaključen Ugovor?

Informacija o tome da je sezonski radnik bio angažovan preko ovog sistema ostaje zabeležena na portalu i dostupna je nadležnim organima. Takođe, sezonski radnik će aktivacijom sopstvenog naloga u jednom od servisnih centara ili, ukoliko se nalazi na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje - u najbližoj filijali NZS imati mogućnost da preko portala izvrši uvid u istorijat svojih angažovanja.

Dodatno, na zahtev sezonskog radnika, poslodavac ima obavezu da radniku izda pisanu potvrdu. Format ove potvrde propisan je Pravilnikom, ona sadrži podatke o poslodavcu i sezonskom radniku i dogovorenim uslovima rada i njihovim promenama. Na ovaj način poslodavac potvrđuje da je sa radnikom zaključio usmeni ugovor o obavljanju sezonskog posla, koliko dana je radnik radio, koje je radno vreme i vreme za odmor, koja je visina dnevnice, prava koje radnik ostvaruje, i ukoliko je bilo promena u dogovoru u toku angažovanja, koje su to dogovorene promene.

29. Da li je poslodavac dužan uvek da izda potvrdu o radu svakom sezonskom radniku?

Poslodavac ima obavezu da izda potvrdu svakom sezonskom radniku kojeg je angažovao, kada radnik zahteva dobijanje potvrde o dogovorenim uslovima rada i njihovim promenama.

30. Da li poslodavac sam odlučuje o obrascu potvrde o radnom angažovanju?

Obrazac potvrde definisan je Pravilnikom o sadržini potvrde o radnom angažovanju sezonskog radnika, i može se besplatno preuzeti sa portala <http://sezonskiradnici.gov.rs/dokumenti/podzakonski-propisi.html> u sekciji Dokumenta, deo Podzakonski propisi.

31. Koji je rok za izdavanje potvrde?

Zakonom propisani rok za izdavanje potvrde je najkasnije dva meseca od početka rada. Na ovaj način omogućeno je da sezonski radnik u toku ili nakon što mu istekne radni angažman na sezonskim poslovima ostvari pravo da od poslodavca dobije potvrdu o radnom angažmanu po ovom osnovu.

PRVI PRISTUP PORTALU WWW.SEZONSKIRADNICI.GOV.RS

32. Šta je potrebno da bi se poslodavac koji poseduje PIB registrovao na portal?

Kada je reč o poslodavcima koji poseduju poreski identifikacioni broj (PIB), a to su preduzetnici i privredna društva, ne postoji obaveza dodatne prethodne registracije za korišćenje portala. Preduzetnici i privredna društva pristupaju portalu www.sezonskiradnici.gov.rs na isti način kao što pristupaju portalu Poreske uprave *ePorezi*, a za prvi pristup portalu preduzetnici i privredna društva treba da poseduju kvalifikovani elektronski potpis i čitač pametnih kartica. Više informacija o proceduri registracije nalazi se u korisničkom uputstvu za korišćenje portala koje je dostupno na www.sezonskiradnici.gov.rs.

33. Kako se registruju poslodavaca koji posluju kao fizička lica?

Ako je reč o fizičkom licu koje se bavi poslovima u poljoprivredi, postoji obaveza prve registracije preko portala www.sezonskiradnici.gov.rs. Fizičko lice koje poseduje kvalifikovani elektronski potpis pristupa sistemu koristeći ovaj sertifikat.

Fizičko lice koje ne poseduje kvalifikovani elektronski potpis ima dva načina da počne da koristi portal za prijavu sezonskih radnika:

1. Moguće je ovlastiti osobu koja poseduje kvalifikovani elektronski potpis overom potpisa kod javnog beležnika. Nakon ovog koraka, osoba sa kvalifikovanim elektronskim potpisom direktno kroz portal može registrovati novog poslodavca, fizičko lice.
2. Moguće je otići u najbliži servisni centar u jedinici lokalne samouprave u kojem će budući poslodavac potpisati izjavu o saglasnosti da mu osoba zaposlena u servisnom centru otvori nalog. Zaposleni u servisnom centru će, koristeći sopstveni kvalifikovani elektronski potpis, registrovati novog poslodavca.

Budući poslodavac, fizičko lice će nakon toga dobiti aktivacioni mejl na svoju imejl adresu, zajedno sa linkom preko koga će se logovati na portal i ubuduće vršiti prijavu sezonskih radnika. Kvalifikovani elektronski potpis je moguće nabaviti kod jednog od zvaničnih sertifikacionih tela:

- Pošta
- Privredna komora Srbije
- Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije
- Halcom
- E-Smart Systems.

Ukoliko se zahtev podnosi kod MUP-a, izdavanje je besplatno. Kod ostalih sertifikacionih tela izdavanje elektronskog potpisa se naplaćuje.

34. Da li je dovoljna registracija preko Portala, ili poslodavac treba da ide i na šalter Poreske uprave?

Postupak registracije, i prijave i odjave radnika obavlja se u potpunosti elektronskim putem preko portala www.sezonskiradnici.gov.rs, i poslodavac nema obavezu odlaska u filijale Poreske uprave, niti podnošenja poreske prijave putem portala *ePorezi*.

35. Da li je moguće radnike prijaviti direktno, preko šaltera ili odlaskom u filijalu Poreske uprave?

Prijava i odjava sezonskih radnika se obavlja isključivo preko portala www.sezonskiradnici.gov.rs. i radnike koji se angažuju po ovom zakonskom osnovu nije moguće prijaviti putem portala CROSO niti odlaskom u filijalu Poreske uprave

36. Šta ako ne uspem sam da izvršim registraciju na portal?

Ukoliko je poslodavcu potrebna podrška prilikom prijave na portal, u jedinicama lokalne samouprave upostavljeni su servisni centri sa zadatkom da poslodavce informišu o novom sistemu prijave sezonskih radnika, o bazi sezonskih radnika i da pružaju pomoć prilikom prve registracije poslodavca. Više informacija o lokacijama servisnih centara dostupno je na portalu www.sezonskiradnici.gov.rs.

OBAVEZE POSLODAVCA

37. Koje obaveze poslodavac ima prema sezonskom radniku?

Pre stupanja na rad, poslodavac ima obavezu da sezonskog radnika upozna sa svim uslovima rada, uključujući mesto rada, očekivano trajanje radnog angažovanja, uslove za bezbednost i zdravlje na radu, dnevno i nedeljno radno vreme, odmore u toku rada, visinu naknade za rad bez pripadajućeg poreza i doprinosa i rokove za njenu isplatu.

Poslodavac posebno ima obavezu da radnika upozna sa svim rizicima koje sezonski rad donosi i da sprovede odgovarajuće mere bezbednosti i zdravlja na radu kako bi se sprečile povrede na radu ili oboljenja sezonskog radnika.

38. Da li postoji definisan iznos novčane naknade koji poslodavac mora da isplaćuje radniku?

U skladu sa Zakonom, za svaki radni čas sezonski radnik ima pravo na naknadu za rad koja ne može biti niža od minimalne cene rada, a to je za 2019. godinu 155,30 dinara neto po radnom času. Naknada za rad obračunava bez pripadajućih doprinosa i poreza, a poslodavac sa radnikom dogovara cenu njegovog angažovanja koju je dužan da mu isplati u skladu sa dinamikom koju su dogovorili (dnevno, nedeljno, mesečno).

39. Na koji način se vrši podizanje sredstava iz banke radi isplate naknade sezonskim radnicima?

Oblik, sadržina i način korišćenja obrazaca platnih naloga preko tekućeg računa definisani su Odlukom o obliku, sadržini i načinu korišćenja obrazaca platnih naloga za izvršenje transakcije u dinarima („Sl. glasnik RS“, br. 55/2015, 78/2015, 82/2017, 65/2018 i 78/2018).

Zakon o platnim uslugama („Sl. glasnik RS“, br. 139/2014 i 44/2018) predviđa da se platna transakcija obavlja bez obzira na pravni odnos između platioca i primaoca plaćanja. Platni nalog se smatra instrukcijom platioca ili primaoca plaćanja pružaocu platnih usluga (npr. banci) kojom se zahteva izvršenje platne transakcije.

Prilog 3 gore navedene Odluke propisuje šifre plaćanja koje se koriste u platnim nalogima.

40. Da li poslodavac koji angažuje strane državljane može da podigne sredstva u stranoj valuti i na taj način isplati radnike koje je angažovao na sezonskim poslovima?

U skladu sa Zakonom o deviznom poslovanju („Službeni glasnik RS“, br. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 и 30/2018) poslodavac plaćanja vrši u dinarima. Mogućnost podizanja sredstava u stranoj valuti radi isplate naknade angažovanom sezonskom radniku nije predviđeno Odlukom o slučajevima i uslovima plaćanja, naplaćivanja, uplata i isplata u efektivnom stranom novcu („Službeni glasnik RS“, br. 51/2015, 3/2016, 29/2016, 91/2016, 24/2017 и 29/2018).

41. Kako se računaju obaveze na račun poreza i doprinosa za svakog radnika?

Nezavisno od visine naknade koju poslodavac isplaćuje radniku, on za njega uplaćuje pripadajući porez i doprinose za socijalno osiguranje u fiksnom dnevnom iznosu. Osnovica za računanje visine poreza i doprinosa je trideseti deo najniže osnovice za plaćanje doprinosa u Republici Srbiji, porez se računa po stopi od 10%, doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje po stopi od 26%, a za zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti 2%.

U 2019. godini minimalna mesečna osnovica doprinosa iznosi 23.921 dinara, što svedeno na dnevni nivo iznosi 797 dinara, i to je osnovica za plaćanje poreza i doprinosa. Na tu osnovu se zatim primenjuju sledeće stope:

- 1. porez na dohodak 10%: 80 dinara*
- 2. doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje 26%: 207 dinara*
- 3. doprinosi za zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti 2%: 16 dinara.*

To znači da poslodavac za jednog sezonskog radnika dnevno treba da plati 303 dinara na račun poreza i doprinosa.

42. Kako se podnosi poreska prijava za obračun poreza?

Budući da je portal www.sezonskiradnici.gov.rs direktno povezan sa informacionim sistemom Poreske uprave, poslednjeg dana u mesecu portal automatski sačinjava i elektronskim putem dostavlja poslodavcu objedinjeni nalog za plaćanje sa ukupnim iznosom obaveza za svakog sezonskog radnika i brojem odobrenja za plaćanje (BOP).

43. Kako poslodavac uplaćuje obaveze na račun poreza i doprinosa za svakog od radnika?

Putem portala www.sezonskiradnici.gov.rs, poslodavac u formi naloga za plaćanje na kraju meseca od Poreske uprave dobija zaduženja za sve radnike koja treba da izmiri u roku od 15 dana.

44. Koji je rok za plaćanje poreza i doprinosa?

Zakonom definisani rok za plaćanje poreza i doprinosa za angažovane radnike je 15 dana od prijema naloga za plaćanje i broja odobrenja za plaćanje (BOP) od Poreske uprave.

DUŽINA ANGAŽOVANJA

45. U toku jedne kalendarske godine, koliko dugo jedan poslodavac može da angažuje sezonske radnike?

Poslodavac ima pravo da angažuje sezonske radnike najviše 180 dana u toku kalendarske godine, računajući dane od prve prijave radnika do poslednje odjave, pri čemu se dani u kojima nije bilo angažovanja sezonskih radnika ne broje.

46. Koliko dugo sezonski radnik u toku godine može da radi na sezonskim poslovima?

Jedan radnik ne može biti angažovan više od 120 dana u kalendarskoj godini na sezonskim poslovima kod jednog poslodavca. Ukoliko poslodavac angažuje sezonskog radnika i po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima, i u tom slučaju radnik ne može da radi više od 120 dana u kalendarskoj godini, računajući zbir dana po oba osnova radnog angažovanja (videti okvir ispod).

Limit od 120 dana

Ukoliko na primer, jedan radnik radi kod istog poslodavca na branju trešanja 30 dana u maju mesecu, zatim u junu 20 dana bude angažovan na branju kajsija, u julu 20 dana na branju bresaka, i u avgustu i septembru 50 dana na branju grožđa i jabuka, to znači da je on dostigao maksimalan broj dana angažovanja na sezonskim poslovima u toj kalendarskoj godini za tog poslodavca. Isti poslodavac može ponovo da ga angažuje počevši od 1. januara naredne godine.

Nakon što pređe 120 dana angažovanja kod jednog poslodavca u kalendarskoj godini, sezonski radnik može da nastavi da radi na sezonskim poslovima, ali isključivo kod drugog poslodavca. Dodatno, on može da radi i kraće od 120 dana za jednog poslodavca, i da zatim pređe da radi na sezonskim poslovima kod drugog poslodavca.

Privremeni i povremeni poslovi i pojednostavljeno angažovanje

Od ukupno 120 dana koliko je dozvoljeno da radnik bude angažovan na sezonskim poslovima, on može da radi npr. 60 dana na osnovu Ugovora o privremenim i povremenim poslovima, i u tom periodu ne može biti prijavljen po pojednostavljenoj proceduri preko portala, odnosno, ne može biti angažovan na sezonskim poslovima po dva osnova.

Nakon što istekne taj ugovor, on može da bude angažovan još maksimalno 60 dana kod istog poslodavca, bilo ponovo preko Ugovora o privremenim i povremenim poslovima, bilo po pojednostavljenoj proceduri preko portala.

47. Koja prava ostvaruje sezonski radnik prijavom na osnovu ovog Zakona?

Od trenutka kada počne sa radom, odnosno bude prijavljen preko portala, sezonski radnik ostvaruje sledeća prava:

- **Naknada za rad:** Sezonski radnik ima pravo da za svoj rad bude plaćen, i to po času rada, bez pripadajućih doprinosa i poreza. Najniži iznos radnog sata ne sme biti niži od minimalne cene rada (minimalna cena rada u 2019. godini iznosi 155,30 dinara po satu radnog angažovanja). Naknada za rad isplaćuje se na kraju radnog dana ili u drugim dogovorenim rokovima.
- **Penzijsko i invalidsko osiguranje:** Nezavisno od visine dogovorene dnevnice, poslodavac ima obavezu da za sezonskog radnika na kraju meseca plaća doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje, čime radnik stiče pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje. Penzijsko osiguranje za sezonskog radnika računa se za svaki dan njegovog angažovanja.
- **Zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti:** Sezonski radnik ima pravo iz zdravstvenog osiguranja samo za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti.
- **Dnevni odmor:** Sezonski radnik koji radi osam časova dnevno ili duže ima pravo na odmor u toku dnevnog rada u trajanju od najmanje 30 minuta, dok njegovo radno vreme ne sme biti duže od 12 časova dnevno.

- **Bezbednost i zdravlje na radu:** Poslodavac poljoprivrednik nije dužan da donese Akt o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj okolini. Međutim, poslodavac je dužan da sezonskom radniku obezbedi sve mere bezbednosti i zdravlja na radu za vreme angažovanja na sezonskim poslovima.

48. Da li radnici koji su korisnici naknade za vreme privremene nezaposlenosti imaju pravo da i dalje dobijaju naknadu?

Budući da se za vreme obavljanja sezonskih poslova, radnik ne briše sa evidencije nezaposlenih, njemu se ne obustavlja isplata novčane naknade za vreme privremene nezaposlenosti, iako je dodatno angažovan na sezonskim poslovima.

49. Da li sezonski radnik gubi pravo na novčanu socijalnu pomoć?

Naknada za rad koju sezonski radnik dobija nema uticaja na ostvarivanje i korišćenje prava na novčanu socijalnu pomoć, te se radniku koji je ujedno i korisnik novčane socijalne pomoći nastavlja redovna isplata novčane pomoći.

50. Da li sezonski radnici imaju prava na naknadu troškova prevoza i toplog obroka?

Sezonski radnik i poslodavac mogu ukoliko to žele da dogovore i druga prava po osnovu rada, poput ishrane ili naknade za ishranu u toku rada, nadoknade troškova prevoza za dolazak i odlazaka sa rad i/ili smeštaja i dr.

51. Da li sezonski radnik ima obavezu da se javi Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja za upis staža ako je bio angažovan po ovom sistemu?

Sezonski radnik ne mora da odlazi u filijalu PIO Fonda za upis staža, budući da Poreska uprava na dnevnom nivou šalje Centralnom registru za obavezno socijalno osiguranje (CROSO) jedinstvene prijave na obavezno socijalno osiguranje za svakog od prijavljenih radnika, koji se dalje šalju PIO i Fondu za zdravstveno osiguranje.

52. Da li sezonski radnik ima uvid u svoje prijave preko portala?

Svaki radnik putem portala može da ostvari direktan uvid u status svojih prijava, da proveri koliko dana je radio, koji su to dani i kod kog poslodavca je bio angažovan.

REGISTAR SEZONSKIH RADNIKA

53. Da li postoji baza podataka ili evidencija odakle je moguće dobiti informaciju o raspoloživim sezonskim radnicima?

U skladu sa Zakonom, Nacionalna služba za zapošljavanje (NSZ) vodi elektronsku evidenciju sezonskih radnika, na osnovu podataka koje dobija direktno preko portala www.sezonskiradnici.gov.rs. To znači da radnici koje poslodavci angažuju po pojednostavljenoj proceduri automatski ulaze u registar sezonskih radnika, zajedno sa informacijom na kojim poslovima su bili angažovani.

Takođe, u evidenciju sezonskih radnika kod NSZ se mogu na sopstveni zahtev upisati i lica koja su zainteresovana za obavljanje sezonskih poslova, unosom ličnih i podataka o obučenosti i iskustvu na sezonskim poslovima. Podaci iz evidencije o sezonskim radnicima mogu se koristiti samo u svrhu radnog angažovanja na sezonskim poslovima.

54. Ko je vrši kontrolu zapošljavanja sezonskih radnika?

Kontrolu nad primenom Zakona vrše Poreska uprava, poljoprivredna inspekcija i inspekcija rada, svaka u okviru svoje nadležnosti.

55. Koje su kazne ukoliko poslodavac napravi prekršaj?

Ukoliko se utvrdi da je poslodavac napravio neki od prekršaja iz dole navedene liste, kazniće se novčanom kaznom čiji se iznos razlikuje u odnosu na formu u kojoj poslodavac posluje:

- Ako angažuje sezonskog radnika suprotno odredbama zakona;
- Ako ga ne upozna sa uslovima rada, odnosno ako mu ne izda potvrdu o dogovorenim uslovima rada;
- Ako mu odredi radno vreme duže od 12 časova dnevno, odnosno ne obezbedi dnevni odmor;
- Ako sezonskom radniku ne isplati naknadu za rad;
- Ako mu ne obezbedi prava u skladu sa zakonom;
- Ako ga ne prijavi i ne dostavi podatke Poreskoj upravi;
- Ako angažuje sezonske radnike suprotno odredbama Zakona;
- Ako ne uplati poreze i doprinose.

Tabela 1: Iznos novčane kazne u odnosu na pravnu formu u kojoj poslodavac posluje

PRAVNA FORMA	IZNOS NOVČANE KAZNE (RSD)
Pravno lice	100.000 – 1.000.000
Odgovorno lice u pravnom licu	5.000 – 50.000
Preduzetnik	10.000 – 300.000
Fizičko lice	5.000 – 150.000

DRUGI NAČINI ANGAŽOVANJA SEZONSKIH RADNIKA

56. Da li je pojednostavljena procedura angažovanja jedini način angažovanja sezonskih radnika?

Zakon je omogućio pojednostavljeni način angažovanja sezonskih radnika na poslovima u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu. Međutim, poslodavac i dalje ima mogućnost da sezonske radnike angažuje na neki od načina predviđenih Zakonom o radu, uključujući:

- **Ugovor o privremenim i povremenim poslovima:** za poslove koji su po svojoj prirodi takvi da ne traju duže od 120 radnih dana u kalendarskoj godini i koji nisu sistematizovani aktom poslodavca. Poslodavac ne može da angažuje sezonskog radnika po osnovu zakona o pojednostavljenom random angažovanju na sezonskim poslovima u određenim delatnostima i po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima duže od 120 radnih dana ukupno u kalendarskoj godini.
- **Ugovor o radu na određeno vreme:** ukoliko postoji potreba za angažovanjem na poslovima koji su sezonskog karaktera i koji traju duže od 120 radnih dana u toku kalendarske godine;
- **Ugovor o radu na neodređeno vreme.**